כיתה ו' | עברית ולשון | שיעור 1 מתוך 3 | 45 דק' | מתאים לממלכתי ולממלכתי-דתי

מכירים טקסט מידעי: מבנה ורכיבים

🎯 מטרות השיעור

- התלמידים יבחינו בין טקסט מידעי לטקסט סיפורי
- התלמידים יזהו רכיבי מבנה: כותרת, פסקאות, משפט מפתח
- התלמידים ינסחו כותרת משנה מתאימה לכל פסקה

📖 הסבר למורה

טקסט מידעי נועד למסור מידע ולהסביר, ולא לספר סיפור. בדרך כלל יש לו כותרת שמציגה את הנושא, והוא מחולק לפסקאות שבכל אחת מהן תת-נושא אחד. לרוב משפט המפתח, המשפט שמסכם את רעיון הפסקה, נמצא בתחילתה. זיהוי המבנה עוזר לקורא למצוא מידע מהר ולהבין את הקשרים בין החלקים. בשיעור הזה נקרא טקסט קצר שכתבנו על דבורת הדבש ונפרק אותו לרכיביו.

👩‍🏫 פעילות בכיתה

1. שואלים: מה ההבדל בין ספר סיפורים לאנציקלופדיה? כותבים על הלוח מאפיינים של כל סוג.
2. קוראים יחד את הטקסט 'עיר קטנה בתוך כוורת' (מופיע בדף העבודה).
3. לכל פסקה מסמנים את משפט המפתח ומנסחים כותרת משנה בשתיים-שלוש מילים.
4. דנים: למה הכותב בחר לפתוח בהשוואה לעיר?
5. עבודה אישית על השאלות.

💡 הערות למורה

תלמידים נוטים לבחור כותרת משנה שמתארת פרט אחד ולא את כל הפסקה. מבקשים לבדוק: האם הכותרת מתאימה לכל המשפטים בפסקה? למתקשים: לתת להם בנק כותרות לבחירה. למתקדמים: לחלק את פסקה 2 לשתיים ולנמק.

📝 בדף העבודה

מבנה הטקסט המידעי: 7 תרגילים, ומחוון מלא בעמוד השני.

מחוון: מבנה הטקסט המידעי

1. למסור מידע על חיי דבורת הדבש ועל חשיבותה.
2. טקסט מידעי. מאפיינים אפשריים: מוסר עובדות ולא עלילה; מחולק לפסקאות לפי תת-נושאים; אין בו דמויות ועלילה; הכותרת מציגה נושא.
3. חמש.
4. תשובות אפשריות: 'סוגי הדבורים במושבה', 'מי עושה מה בכוורת'.
5. תשובות אפשריות: 'ריקוד הדבורים', 'איך דבורות מעבירות מידע'.
6. 'הפועלות אוספות מהפרחים צוף, נוזל מתוק, ואבקה.' (מקבלים גם ניסוח שמתייחס לאיסוף המזון ולהאבקה).
7. כי בכוורת, כמו בעיר, חיים יחד הרבה פרטים ולכל אחד יש תפקיד, וכולם עובדים יחד.